

ÅRSRAPPORT PRISEN 2023

ÅRSRAPPORTPRISEN 2023

Årsrapportprisen uddeles årligt til den danske virksomhed, der samlet set vurderes at være bedst i forhold til de vurderingskriterier, der er opstillet for året. Årsrapporten skal desuden kunne tjene som inspiration for andre og bidrage til at løfte det allerede høje niveau for de danske virksomheders rapportering. Herudover uddeles diplomer til virksomheder, der i særlig grad udmærker sig på områder, der kan tjene til inspiration for andre.

Kriterierne for hovedprisen fastlægges således, at de afspejler aktuelle forhold samt bidrager til at fremme og udvikle den bedste praksis for aflæggelse af årsrapporter efter IFRS. Endvidere er det en forudsætning, at hele årsrapporten fremstår relevant, fokuseret og med en naturlig sammenhæng mellem ledelsesberetning og års- og koncernregnskab.

I 2023 har dommerkomitéen haft særlig fokus på:

- kommunikation om risikobillede, herunder ustabile markedsforhold og geopolitiske udfordringer
- informationer om bæredygtighed i sammenhæng med strategi, forretningsmodel og den udvikling virksomheden har været, eller forventes at skulle, igennem
- års- og koncernregnskabet, med fokus på indvirkningen af ændringer i risikobilledet og en tydelig rød tråd mellem ledelsesberetningen og de udøvede skøn, effekt på pengestrømme mv.

Kriterierne for Årsrapportprisen 2023 er offentliggjort i publikationen herom, der kan findes på eventsiden på henholdsvis fsr.dk og di.dk.

I dommerkomitéen indgår et bredt udvalg af interessenter omkring årsrapporten, hvilket betyder, at bedømmelsen tager udgangspunkt i både brugernes behov, virksomhedernes udfordringer i udarbejdelsen, revisorernes kvalitetssikring samt regulators og den akademiske vurdering af kravene til en god årsrapport.

DE VURDEREDE ÅRSRAPPORTER

De bedste årsrapporter udvælges blandt de børsnoterede selskaber samt andre IFRS-aflæggerne blandt de 100 største virksomheder i Danmark. Som følge af deres særlige krav og karakteristika, indgår årsrapporterne for virksomhederne i den finansielle sektor dog ikke.

Kandidaterne til Årsrapportprisen findes typisk blandt de børsnoterede selskaber i C25 og Large Cap eller blandt de største unoterede virksomheder, idet disse har en kompleksitet og aktiviteter, der medfører en bred anvendelse af kravene i årsregnskabsloven og IFRS.

Med diplomerne belønnes et eller flere selskaber for udvalgte aktuelle emner og særlige forhold, hvor en årsrapport i særlig grad adskiller sig positivt med en beskrivelse eller regnskabsmæssig behandling, der kan tjene som inspiration for andre virksomheder.

ÅRSRAPPORTPRISEN 2023

TENDENSER

Der har i en del år været en meget høj kvalitet i de danske årsrapporter, og selv blandt de bedste årsrapporter ser dommerkomitéen en løbende udvikling og mange forbedringer. Årsrapporterne for 2022 er præget af fortsat udvikling, hvor der typisk fokuseres på at forbedre enkelte, udvalgte områder for at understøtte beskrivelsen af den aktuelle udvikling i virksomheden.

Omfanget af nye og ændrede regulatoriske krav til årsrapporten har været begrænset for 2022, mens ændringerne i samfundet og udsving på de finansielle markeder havde betydelig indvirkning på en meget stor andel af virksomhederne. Der ses derfor en klar tendens til, at årsrapporterne bliver mere fokuserede på de særlige forhold samt at der arbejdes efter en stringent rød tråd gennem hele rapporten.

Årsrapporterne for 2022 er især forbedret og fornyet på følgende områder:

- Beskrivelse af risikobillede og markedsforhold, herunder effekten af den geopolitiske situation, prisstigninger og deraf afledte ustabile markedsforhold.
- Bæredygtighed, der i stigende omfang præger årsrapporten. Dette gælder både for beskrivelsen af strategi og forretningsmodel samt af virksomhedens aktuelle og forventede udvikling, ligesom flere indarbejder forskellige ESG-nøgletal og beskriver den dobbelte væsentlighedsanalyse, der bliver et krav med implementeringen af EU's direktiv for bæredygtighedsrapportering.
- Øget fokus på de centrale dele af års- og koncernregnskabet, herunder en klar identifikation af væsentlige regnskabsmæssige skøn og usikkerhed samt en tydelig sammenhæng mellem beskrivelsen i ledelsesberetningen, pengestrømsgenereringen og udøvelse af de regnskabsmæssige skøn; eksempelvis i forbindelse med nedskrivningstest, de-konsolidering og nedlukning af aktiviteter.
- Nye og udbyggede beskrivelser af ledelsens kompetencer og arbejde.

Dommerkomitéen håber, at denne publikation kan give inspiration til den fortsatte udvikling af årsrapporterne. Der er god inspiration at hente i årsrapporterne for de otte selskaber, der er beskrevet i afsnittene om henholdsvis hovedprisen og diplomvinderne, mens en række andre gode eksempler er anført under de enkelte afsnit.

BÆREDYGTIGHED

RISIKOBILLEDE OG MARKEDSFORHOLD

For tredje år i træk bød 2022 på en række uforudsete ændringer og udsving i det globale risikobillede, der påvirkede de fleste virksomheder på så forskellige områder som lukning af lokale aktiviteter, behov for tilpasning af aktiviteter og ledelsens håndtering heraf, prisstigninger og deraf svingende efterspørgsel, ændret markedsdynamik og forbrugeradfærd samt hyperinflation.

Dommerkomitéen bemærker helt generelt, at mange af de berørte virksomheder har arbejdet målrettet mod, at skabe en klar struktur på tværs af hele årsrapporten, hvor de pågældende områder og effekten heraf klart identificeres og beskrives. Dette er en positiv udvikling i forhold til de foregående år og bidrager med et betydeligt løft i kvaliteten og læsevenligheden af årsrapporterne.

Det er samtidig positivt at bemærke, at omfanget af gentagelser er blevet minimeret samt at beskrivelserne er fokuserede og samtidig fuldt integrerede i de respektive afsnit og ikke spredt ud over årsrapporten.

Ledelsesberetningerne fremstår således i vid udstrækning meget detaljerede og samtidig mere fokuserede på de væsentlige udfordringer, og er ofte suppleret med oversigter eller tidslinjer over events og væsentlige påvirkninger, der giver et godt overblik over de ændringer i risikobilledet og markedsforhold, som virksomheden blev mødt med igennem året.

I lighed med tidligere år anvender mange virksomheder temasider, der går i dybden med udvalgte enkeltområder, og som er væsentlige for forståelsen af virksomhedens situation, resultat og udvikling. Dette omfatter eksempelvis beskrivelse af den høje inflation og håndteringen af effekten heraf.

De identificerede hændelser, og klare beskrivelser af effekterne heraf, skaber fundamentet for en langt bedre sammenhæng igennem ledelsesberetningen, herunder beskrivelsen af strategi og risici, samt de relevante noter og beskrivelser i regnskabsdelen. Den samlede indvirkning på års- og koncernregnskabet, og sammenhængen til den forventede langsigtede betydning for strategien, beskrives ligeledes tydeligere.

Mange virksomheder lykkedes således med, at skabe en enkel, sammenhængende beskrivelse af både den forretningsmæssige, strategiske og den finansielle effekt, samt af effekten på risikovurderingen for det kommende år på tværs af årsrapporten.

Dommerkomitéen ser med tilfredshed, at beretningen suppleres med grafik til forklaring af tekster, samt at der anvendes ikoner, der indikerer særlige typer af afsnit, og dermed bidrager til at skabe klare henvisninger til andre relevante afsnit.

De gode eksempler omfatter:

- Arla
- A.P. Møller-Mærsk
- Carlsberg
- Danish Crown
- Flügger
- ISS
- Pandora

I årsrapporterne for 2022 ses de første tiltag i retning mod efterlevelse af de kommende krav til rapportering om bæredygtighed, hvor flere virksomheder allerede indarbejder elementer af de kommende krav i alle dele af ledelsesberetningen. Dette indebærer typisk, at beskrivelsen af strategi og forretningsmodel omfatter de væsentlige elementer indenfor bæredygtighed, samt en integreret beskrivelse af forretningsmæssig, finansiell og bæredygtig udvikling samt resultater. Herudover har flere virksomheder arbejdet med og præsenteret de første vurderinger af dobbelt væsentlighed.

Dommerkomitéen finder det vigtigt, at der er en naturlig balance og sammenhæng mellem de forretningsmæssige, finansielle og bæredygtighedsrelaterede elementer i såvel ledelsesberetningen, med tilhørende supplerende beretninger, som i års- og koncernregnskabet. Dommerkomitéen ser meget positivt på denne udvikling og opfordrer til, at flere virksomheder arbejder med udvalgte elementer i deres årsrapporter for 2023, således at der findes flere gode eksempler, når de nye krav til bæredygtighedsrapportering træder i kraft for de første virksomheder i 2024.

Som et naturligt element indarbejder flere virksomheder ESG-nøgletal i ledelsesberetningen, ligesom der sættes mål på området. Enkelte virksomheder medtager endog elementer af bæredygtighed i beskrivelsen af forudsætningerne for guidance for det kommende år.

De gode eksempler omfatter:

- Bæredygtighed indarbejdet på tværs af hele årsrapporten:
 - Arla
 - A.P. Møller-Mærsk
 - DSV
 - FLSmidth
 - Flügger
 - DS Norden
 - Novozymes
- Dobbelt væsentlighed:
 - Royal Unibrew
- Risikovurdering:
 - Arla
 - Danish Crown
 - Novozymes
- Interessent analyse:
 - Aarsleff
 - Chr. Hansen
 - GN Store Nord

ÅRS- OG KONCERNREGNSKABET

TAKSONOMIEN

Årsrapporterne for 2022 indeholder flere oplysninger om aktiviteter omfattet af EU's taksonomiforordning, i form af andele af omsætning, investeringer (CapEx) og visse driftsomkostninger (OpEx), der er omfattet af og opfylder kriterierne for at være bæredygtige aktiviteter, som defineret i forordningen. Der synes at være en udvikling i retning af, at virksomhederne bruger stadig mere plads på at beskrive deres aktiviteter og redegøre for, om de er omfattet af taksonomiforordningen eller ej. Tilsvarende oplyses om flere omfattede CapEx- og OpEx-aktiviteter på områder, der ikke er direkte relaterede til omfattede salgsaktiviteter.

Der er fortsat en del uklarheder om fortolkningerne af taksonomien, hvilket synes at have den afledte effekt, at virksomhederne bruger en del plads på at beskrive deres forståelse og anvendelse af regelsættet.

De gode eksempler omfatter:

- HusCompagniet
- FLSmidth
- Københavns Lufthavne
- Ørsted

Kravene til års- og koncernregnskabet har stort set været uændrede i en del år, og det afspejler sig i regnskabsdelen, hvor praksis for opstilling af de primære opgørelser og formatet af noterne har fundet et nogenlunde fast format.

Udviklingen er således præget af, at virksomhederne har øget fokus på at skabe en tydelig sammenhæng mellem de centrale dele af års- og koncernregnskabet og ledelsesberetningens beskrivelse af de dele af forretningen, der er påvirket af væsentlige begivenheder eller af den globale udvikling. Dette kommer til udtryk i en generel forbedring af noterne, med en skarpere beskrivelse af udviklingen i året og effekten på indtjeningen, der understøtter og udbygger de forbedrede beskrivelser i ledelsesberetningen.

I noterne har virksomhederne arbejdet i dybden med de virksomhedsspecifikke områder, der er relevante for at beskrive og forstå årets udvikling og den aktuelle situation. I sammenhæng med virksomhedernes fokus på en skarpere fortælling i ledelsesberetningen øges effekten af de udvidede og forbedrede beskrivelser i noterne dermed markant.

Afhængig af den enkelte virksomheds struktur og årets påvirkninger, er forbedringerne indarbejdet forskellige steder i regnskabsdelen, og påvirker typisk beskrivelsen af udvikling i omsætningen, eksterne omkostninger i form af køb af råvarer, el og varme samt beskrivelserne af commodity og hedging risiko. Endvidere er det særligt tydeligt i noterne om pengestrømsgenereringen og udøvelse af de regnskabsmæssige skøn; eksempelvis i forbindelse med nedskrivningstest, de-konsolidering og nedlukning af aktiviteter.

De gode eksempler omfatter:

- Arla,
- Carlsberg
- ISS

VÆSENTLIGE BEGIVENHEDER OG REGNSKABSMÆSSIGE SKØN

Flere virksomheder indleder nu note-sektionen med at identificere de væsentligste regnskabsmæssige skøn og usikkerheder, der er relevante for regnskabsåret. Noten er typisk fokuseret på de områder, hvor skønnene er særligt påvirkede af forudsætninger, som er vanskelige at vurdere og hvor ændrede forudsætninger eller fremtidige udfald vil medføre markant ændrede skøn.

For enkelte virksomheder ses endvidere en indledende note med beskrivelse af den regnskabsmæssige effekt af væsentlige begivenheder, ændringer i de globale markeder, stigende inflation mv. Dommerkomitéen ser positivt på denne udvikling, da det skaber en enkelt og transparent sammenhæng mellem regnskabsdelen og ledelsesberetningen.

Med det øgede krav til informationer om bæredygtighed, bliver det en større udfordring at skabe entydige sammenhænge mellem de relevante dele af årsrapporten, hvorfor dommerkomitéen gerne ser, at der fortsat arbejdes på dette i den kommende årsrapport, således at der kommer flere erfaringer og gode eksempler at blive inspireret af.

De gode eksempler omfatter:

- Arla
- FLSmidth
- ISS
- ØRSTED

NEDSKRIVNINGER OG OPHØRTE AKTIVITETER

Den geopolitiske situation har ført til, at en række koncerner blev tvunget til at revurdere deres tilstedeværende og engagement i Rusland, og blev desuden påvirket på indtjeningen og muligheden for at operere normalt i Ukraine.

Flere virksomheder har derfor klassificeret deres russiske aktiviteter som ophørende aktiviteter, og foretaget nedskrivninger både på deres aktiviteter i Rusland og/eller deres aktiviteter i andre påvirkede østeuropæiske lande.

Dommerkomitéen har tidligere kommenteret på, at der generelt var et forbedringspotentiale i oplysningerne om nedskrivningstest samt at der alene var få gode eksempler på området. Det er positivt at konstatere, at der er sket et betydeligt løft i oplysningerne om nedskrivningstest og konklusionerne heri, samt om forudsætningerne for reklassifikation af investeringer til ophørende aktiviteter. Konklusionerne og de foretagne nedskrivninger er tydeligt beskrevet, og der gives udførlige oplysninger om fastsættelse af diskonteringsrenten, og om forudsætningerne for opgørelse af pengestrømme, eksempelvis om tidspunkter for normalisering af indtjeningen efter Covid-19, samt forventet udvikling i de lande, der er påvirket af den aktuelle geopolitiske situation.

De gode eksempler omfatter:

- Carlsberg
- Flügger
- ISS
- NKT

LEDELSENS KOMPETENCER OG ARBEJDE

De kommende krav til rapportering om bæredygtighed stiller krav om, at virksomhederne skal oplyse om, hvordan bestyrelse og direktion bliver informeret om bæredygtighed, hvilke emner de har behandlet i årets løb samt om ledelsens kompetencer indenfor området.

De senere år har de fleste virksomheder øget informationerne om ansvarsområderne for bestyrelsen og bestyrelsesudvalgene, samt om de områder de har arbejdet med i regnskabsåret. Dommerkomitéen bemærker, at disse informationer, har fået et større fokus på, og omtale af, områder indenfor bæredygtighed.

Endvidere bemærkes, at flere virksomheder oplyser om ledelsesmedlemmernes kompetencer, mens enkelte virksomheder også beskriver manglende kompetencer for den samlede bestyrelsen og hvordan dette afdækkes.

Udviklingen viser, at flere virksomheder arbejder aktivt med at videreudvikle årsrapporten på de områder, hvor der kommer nye rapporteringskrav de kommende år, og som ligger tæt på områder der allerede indgår i årsrapporterne.

De gode eksempler omfatter:

- FLSmidth
- ISS
- NOVOZYMES

ÅRSRAPPORTPRISEN 2023

DIPLOMER

Gennemgangen af årsrapporterne for selskaberne i Small- og Mid Cap-segmentet viser generelt en forbedret kvalitet, herunder at flere arbejder ambitiøst, både med præsentationen af de regnskabsmæssige elementer og det samlede informationsniveau i hele årsrapporten. Der er således flere gode eksempler at hente inspiration i for de virksomheder, der gerne vil spejle sig i andre af nogenlunde samme størrelse og kompleksitet. Dommerkomitéen belønner med udgangspunkt heri Flügger og Per Aarsleff med diplomer.

FLÜGGER

Den årsrapport som dommerkomitéen har vurderet, har balancedag den 30. april 2022 og er aflagt i juni 2022. På det tidspunkt var krigen i Ukraine i sin begyndelse, inflationen stigende, forsyning af energi og varer ustabil, og de geopolitiske forhold stærkt uforudsigelige.

Flügger belønnes for en udførlig beskrivelse af et uforudsigeligt år, præget af de geopolitiske forhold i Rusland og Ukraine, samt af kraftige prisstigninger. Årsrapporten er opbygget med en struktureret, gennemgående beskrivelse heraf for både koncernen som helhed og de ophørende aktiviteter, samt med en klar sammenhæng mellem ledelsesberetningens beskrivelse og de regnskabsmæssige effekter.

Ledelsens vækststrategi har, ved virksomhedsopkøb i de seneste år, medført en større eksponering mod Rusland og Østeuropa. I foråret 2021 blev købet af Eskaro gennemført, hvilket omfattede en række væsentlige aktiviteter i Rusland, Belarus, Ukraine, Finland og Baltikum. Umiddelbart før regnskabsafslutningen i 2022 besluttede ledelsen, under risiko for nationalisering, at søge frasalg af virksomhederne i Rusland og Belarus, hvorfor investeringerne blev klassificeret som ophørende aktiviteter.

Flügger omtaler situationen om Rusland og Ukraine og håndteringen heraf på en ærlig og letforståelig måde og med en lang række relevante oplysninger. Årsrapporten er klart struktureret, så læseren klart kan følge beskrivelsen af indvirkningen på forretningen, risikobilledet og den finansielle effekt for både den fortsættende koncern og af de ophørende aktiviteter i Rusland og Belarus.

I ledelsesberetningen forklares omfanget af krisen udførligt med omtale af de forretnings- og resultatmæssige indvirkninger. Herunder dedikeres to særdeles gode sider til beskrivelse af henholdsvis de fortsættende og de ophørende aktiviteter fra købet af Eskaro. Beskrivelsen har en fin sammenhæng til den grafiske illustration af koncernens aktiviteter i de enkelte lande. Endvidere er forventninger til det kommende år opdelt, så forventninger til det segment der direkte er påvirket af krigen, gives særskilt.

I strategifsnittet oplyses, hvordan ledelsen som følge af krigen har justeret de langsigtede målsætninger, og hvilke strategiske fokusområder, der styres efter indtil situationen stabiliseres. Endeligt beskrives det ændrede risikobillede i Østeuropa og risikoen for tab af aktiver, hvis krigen eskaleres.

Gennemsigtheden af indvirkninger fra krigen fortsætter i koncernregnskabet, hvor noten om væsentlige skøn og vurderinger omtaler de væsentlige usikkerheder i nedskrivningstesten. I noten om ophørende aktiviteter og aktiver bestemt for salg, gentages kort baggrunden for beslutningen om salget, mens noten om nedskrivningstesten beskriver de anvendte metoder og væsentlige forudsætninger i testen, eksempelvis en tidsangivelse for, hvornår ledelsen forventer en normalisering af aktiviteten.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at Flügger i juni 2023 offentliggjorde årsrapporten for 2022/23. Denne årsrapport har ikke været bedømt af dommerkomitéen.

ÅRSRAPPORTPRISEN 2023

HOVEDPRISEN

Dommerkomitéen har nomineret fire virksomheder til Årsrapportprisen 2023 og fremhæver desuden to årsrapporter af høj kvalitet. De fire nominerede virksomheder har efter dommerkomitéens opfattelse aflagt de bedste og mest fremhævelsesværdige årsrapporter i 2023. Nedenfor præsenteres årsrapporterne fra de nominerede virksomheder i alfabetisk rækkefølge efterfulgt af en kort beskrivelse af yderligere to årsrapporter blandt de virksomheder, der kom i betragtning til en nominering i 2023.

AARSLEFF

Dommerkomitéen har bemærket en løbende udvikling af årsrapporten for Aarsleff-koncernen, som med årsrapporten for 2021/22 har nået et højt informationsniveau, med et gennemgående klart fokus på de fem segmenter.

Aarsleff belønnes således for en årsrapport, der på alle områder tager udgangspunkt i den samlede koncern, suppleret med detaljeret information og relevante nøgletal for hvert af de fem selvstændigt drevne segmenter. Informationerne om segmenterne er grafisk klart præsenteret og sætter læseren i stand til at vurdere deres respektive betydning for den samlede koncern. Der er således tale om en årsrapport, hvor den detaljerede og fuldt integrerede beskrivelse af segmenterne kan inspirere andre aflæggere.

Endvidere anerkendes Aarsleff for en ny interessentanalyse, der giver relevante perspektiver til forståelse af forretningen både på segmentniveau og for koncernen som helhed.

Selvom koncernen i høj grad består af specialiserede forretningsområder, fremlægger ledelsen strategi og forretningsmodel ud fra konceptet "One Company" med henblik på at drive samarbejder på tværs af de selvstændigt drevne segmenter. Forretningsmodellens strategiske fokusområder inddeles således på de fem segmenter, der suppleres med detaljerede informationer om hver af segmenterne, målsætninger for EBIT og en række nøgletal.

Regnskabsberetningen indledes med koncernens samlede udvikling, og suppleres med udvalgte informationer om segmenternes omsætning og driftsresultatet. Derefter følger underafsnit for hvert segment, med en kort systematisk

gennemgang om året i hovedtræk, strategiske initiativer, opkøb og investeringer, samt oplysninger om ordreindgang og beholdning. Oplysningerne gives i tilknytning til beskrivelsen af forretningsmodellens fokusområder, hvilket gør det nemt for læser at få overblik over det enkelte segment. Endvidere indgår grafisk præsentation af udviklingen i omsætning, segmentresultat, ROIC og EBIT-margin med fire års sammenligningstal for hvert segment.

Forventningerne til 2022/23 indledes med en samlet beskrivelse af ledelsens forventninger til drift, investeringer, marked og medarbejdere for koncernen. Dette suppleres, med beskrivelser af de segmentspecifikke forudsætninger for udviklingen, og med tabeller over de seneste tre års hovedtal og forventninger for det kommende år per segment.

Beskrivelserne suppleres de finansielle mål for koncernen som helhed med forventninger til EBIT-marginen for hver af segmenterne.

Den nye interessentanalyse omfatter en oversigt over de væsentligste interessenter, disses primære interesseområder, og hvordan virksomheden interagerer med de pågældende interessenter. Oversigten har hovedvægt på interaktioner indenfor bæredygtighed og god forretningsetik, ligesom der er en beskrivelse af den løbende vurdering af, hvilke interessenter der er væsentlige for at nå ledelsens mål, og i hvor høj grad virksomheden har indflydelse på interessenterne. Analysen kan give god inspiration til identifikation af interessenter i forbindelse med de kommende års implementering af de nye krav til bæredygtighedsrapportering.

ARLA FOODS

I årsrapporten for 2022 har Arla Foods taget skridtet fuldt ud og indarbejdet afsnit om miljømæssige og sociale ambitioner og resultater i ledelsesberetningen. ESG-nøgletallene præsenteres med en særskilt revisorerklæring efter regnskabsdelen.

Beskrivelserne er meget konkrete om mål, tiltag og de forventede finansielle effekter herved. Særligt er det værd at bemærke oplysningen om, hvordan en ny tillægsmodel giver point til landmændene for miljøforbedringer, der aflønnes over mælkeprisen. Her oplyses blandt andet den finansielle ramme afsat til programmet og forventet økonomisk gevinst for en gennemsnitlig landmand.

Arla Foods formår at binde beretningen fra formand og CEO sammen med beskrivelsen af årets højdepunkter, de vigtigste hovedtal og de strategiske mål. Illustrationen af forretningsmodellen og strategien omfatter både kerneforretningen og relevante ESG-forhold, der er kvantificeret med relevante oplysninger om antallet af andelshavere og volumener på produktionskapacitet, output og markeder.

For 2022 er udvikling i forretningen og resultat påvirket af de makroøkonomiske faktorer og forbrugeradfærd. Beretningen omfatter klare og letforståelige beskrivelser af det volatile marked, inflationens indvirkning på efterspørgslen, den femårige udvikling i energi- og mælkepriser samt af udviklingen i resultat, pengebinding og gearing. Herudover indgår opfølgning på programmet for emissionsreduktioner, såvel absolut som relativt i forhold til volumen, og med den finansielle kobling til nye tiltag i året.

Udviklingen i volumen og omsætning for de strategiske varemærker og på de geografiske markeder gennemgås velafbalanceret med landeopdeling på det væsentligste europæiske marked. Endvidere er det traditionelle risikoafsnit udvidet og omfatter nu også de klimarelaterede risici, herunder risikoen fra ekstreme vejrforhold.

Ledelsens forventninger til 2023 har en klar sammenhæng til 2022 og omfatter både de finansielle forventninger og forventede emissionsreduktioner i 2023 opdelt på scope 1+2 og scope 3. Endvidere suppleres med forventninger for den resterende strategiperiode på konkurrentindeks, volumen-vækst, emissionsreduktioner og årlige investeringer suppleret med udvalgte makroøkonomiske nøgletal.

Med integrationen af CSR-redegørelsen bliver beretningen mere helstøbt og fremstår meget overskueligt med en god anvendelse af grafik, symboler og farver, der bidrager til at højne forståelsen af budskaber og skabe overblik gennem hele årsrapporten.

Koncernregnskabet er af meget høj kvalitet med gode forklaringer til udviklingen i regnskabsposterne. Særligt fremhævelsesværdigt er introduktionen til notesektionen med omtale af, hvilken betydning de særlige forhold i 2022 har for sammenligneligheden af regnskabsposter, værdiansættelse på varelagre, goodwill, pensionsforpligtelser og finansielle instrumenter. Som et helt nyt afsnit indgår desuden ledelsens vurdering af de aktuelle og potentielle indvirkninger på koncernregnskabet af de klimarelaterede risici.

Alt i alt indeholder Arlas årsrapport interessant nytænkning i præsentationen af arbejdet med bæredygtighed.

CARLSBERG

Årsrapporten for 2022 er præget af nye udfordringer som følge af den geopolitiske situation og den fortsatte håndtering af COVID-19. På mange måder anvendes den samme gode struktur for beretning og præsentation af koncernregnskabet som i tidligere år, men årsrapporten er styrket ved behandlingen af de forhold, som ledelsen har vurderet som værende af særlig interesse for investorer og andre regnskabsbrugere i den aktuelle situation.

Indledningen af ledelsesberetningen er udvidet med en kronologisk opstilling af de væsentligste begivenheder i 2022. Det ses her, hvordan krigen i Ukraine og beslutningen om at sælge de russiske aktiviteter samt store kommercielle og kulturelle begivenheder sammen med lancering af en ny strategi og ESG-initiativer har påvirket regnskabsåret.

Den finansielle beretning indledes med et par sider om, hvordan ledelsen har håndteret det turbulente år. Gennemgangen omfatter styring af forløbet omkring krigsudbruddet i Ukraine, herunder de sociale indsatser og sikring af den fortsatte drift i de berørte områder, samt beslutningen om salg af de russiske aktiviteter med forklaring af kompleksiteten herved. Herudover forklares det program, som ledelsen har lanceret til håndtering af inflationen, og hvordan året har været præget af eftervirkninger som følger af COVID-19.

Endvidere beskrives hvordan frasalget af de russiske aktiviteter eksekveres, og i risikoafsnittet indgår et afsnit om de særlige risici forbundet hermed. Risikoafsnittet behandler også den volatile markedskonometri med omtale af forbrugerpriselasticitet og forstyrrelser i leverandørkæden som nye risici. Der er således, en meget klar håndtering og beskrivelse af de mange helt nye og særlige forhold gennem hele ledelsesberetningen.

Strategiafsnittet indeholder en nyudviklet beskrivelse af, hvordan Carlsberg skaber værdi for dens aktionærer, medarbejdere og samfund. Herudover adresseres de klimarelaterede risici, idet afsnittet indeholder en særskilt oversigt over klimarelaterede risici efter TCFD-modellen

med kommentarer om, at klimaændringer allerede påvirker driften og værdikæden. Den detaljerede ESG-rapportering gives fortsat i en særskilt rapport.

I koncernregnskabet behandles de russiske aktiviteter som ophørende aktiviteter og det beskrives tydeligt hvordan årets resultat og totalindkomst opdeles i fortsættende og ophørende drift. Ikke mindst giver noten for ophørende aktiviteter omfattende oplysninger om salgsprocessen og nedskrivningen med forudsætninger og følsomheder for dagsværdiberegningen. Desuden oplyses om et væsentligt akkumuleret valutakurstab i reserven for omregning af udenlandske enheder, der skal indregnes i resultatopgørelsen ved afhændelsen, mens noten om personaleomkostninger oplyser, hvor mange medarbejdere der vil forlade virksomheden ved frasalget. I ESG-rapporten oplyses det, at denne ikke længe omfatter de russiske aktiviteter, hvorefter både historiske og aktuelle nøgle- og måltal er justeret.

Som konsekvens af udskillelsen af de ophørende aktiviteter er indregnet goodwill vedrørende den russiske aktivitet udskilt fra de hidtidige pengestrømsskabende enheder, der anvendes i nedskrivningstest for den fortsættende drift. Krigen i Ukraine gav ligeledes anledning til en nedskrivningstest for de fortsættende aktiviteter i Central- og Østeuropa, som også behandles udførligt med oplysning om relevante forudsætninger. Den samlede kompleksitet er meget høj, men Carlsberg lykkes med at give en gennemgående forklaring med mange relevante informationer.

Endelig indeholder regnskabet en række relevante noter i forhold til pris- og renteutviklingen, hvor gode eksempler kan findes på oplysninger om effekten ved sikring af råvarepriser og eksponeringer på valuta-, kredit- og renterisici med følsomheder, hvor det er relevant.

Alt i alt afspejler Carlsbergs årsrapport for 2022 flere vanskelige forhold, som har skullet håndteres på flere niveauer og med betydelige regnskabsmæssige effekter og effekt for udarbejdelsen af årsrapporten.

FLSMIDTH

I årsrapporten for 2022 har FLSmidth justeret strukturen i ledelsesberetningen og fået større perspektiv på kerne-segmenter, de langsigtede målsætninger og vejen derhen. I forvejen var koncernregnskabet af høj kvalitet med et noteapparat, der flot supplerer de primære finansielle opgørelser og ledelsesberetningen.

Struktur, vægtning af indhold, grafik og fremhævede hoved- og nøgletal fremstår gennemtænkt og branchetilpasset. Regnskabsåret har været præget af et betydeligt virksomhedskøb, udgang af Rusland, ændret strategi med fokus på bæredygtige og profitable aktiviteter samt ny administrerende direktør.

I indledningen gives et godt indblik i årets begivenheder, finansiell og ikke-finansiell udvikling, baggrund for ændring af strategien samt forventninger til 2023 og langsigtede målsætninger frem til 2026.

Ledelsesberetning følger en stringent struktur, der gør det let at navigere i indholdet. Her gives et overblik over virksomhedens størrelse og geografiske udbredelse på omsætning, vækst og antal medarbejdere. For de to kernesegmenter indgår desuden et udsyn på markedet og tendenser. Her vises 20 års udvikling i investeringer og forbrug i branchen, som er en relevant perspektivering for virksomheden, og ikke mindst forklarer situationen og baggrunden for ledelsens justering af forretningsmodellen og ændring af strategien.

Strategi og forretningsmodel fremlægges først overordnet for koncernen efterfulgt af en uddybning for hvert segment. For koncernen forklares de strategiske prioriteringer og virksomhedens værdier, hvor hovedlinjer i visioner for bæredygtighed, og arbejdet hermed, trækkes op fra den særskilte ESG-rapport. Særligt bemærkes beskrivelsen af andelen af forsknings- og udviklingsomkostninger dedikeret til bæredygtighed, og årets udvikling i de tre nøgletal fra EU's taksonomiforordning. For de to kernesegmenter integreres forretningsstrategi med en beskrivelse af bæredygtighedsforhold og den igangværende omstilling.

For det nye ikke-kernesegment, der blev etableret med henblik på afvikling af en række aktiviteter, beskrives de fem kriterier for allokering af en aktivitet til segmentet samt hensigten med segmentet. Oplysninger i koncernregnskabet segmentnote supplerer godt hertil.

I den finansielle beretning forklares udviklingen både for året og for fjerde kvartal, som er særlig relevant i brancher med store kvartalsvise forskelle. Oplysninger om sammensætning af og udvikling i ordrebogen, og forventet afvikling heraf, samt indvirkningen på omsætningen fra virksomhedskøb og valutaudsving er gedigne. For året forklares udviklingen i en række hoved- og nøgletal for resultat og balance fra femårssoversigten, som i høj grad bidrager til forståelsen af de tal, ledelsen styrer efter. Herudover er det positivt at se kommentarer, til en væsentlig udvikling i begrænsede likvider, og ledelsens skøn for synergieffekter og integrationsomkostninger fra virksomhedskøbet.

I risikoafsnittet beskrives årets udvikling i de væsentligste risici, ledelsens håndtering heraf og hvordan den søger at vende risici til muligheder. Afsnittet om selskabsledelse suppleres med en oversigt over bestyrelsesudvalg, en række relevante nøgletal for ledelsen og den geografiske, alders- og anciennitetsmæssige fordeling af medarbejderne. Bestyrelsens kompetencer vises på en god måde i skemaform, og beskrivelsen af ledelsens diversitet sættes i perspektiv til de oplyste fordelinger for medarbejderne.

Koncernregnskabet giver relevante og virksomhedsspecifikke oplysninger om væsentlige skøn og vurderinger, forudsætninger i nedskrivningstest for goodwill samt baggrund for virksomhedskøbet med forklaringer til de forventede synergieffekter, købesum og forhold omkring den første indregning. Af mange gode noter kan fremhæves omsætning, skat, varelagre og pensionsforpligtelser.

Alt i alt præsenterer FLSmidth klare budskaber og perspektiveringer på tendenser og langsigtet udvikling, samt et godt indhold tilpasset årets begivenheder.

ÅRSRAPPORTPRISEN 2023

ANDRE ÅRSRAPPORTER AF HØJ KVALITET

ISS

ISS formår at give en god opdatering på virksomhedens situation og udvikling, hvor især regnskabsdelen bidrager til forståelsen af udviklingen i året. Ledelsesberetningen er forholdsvis kort, idet bæredygtighedsrapporten stadig aflægges særskilt på hjemmesiden, hvor ESG-oplysninger medtages målrettet i årsrapporten, hvor det falder naturligt.

Ledelsesberetningen er fokuseret og med gode temabeskrivelser, der beskriver de mere komplicerede og nye forhold. Beretningen har en god beskrivelse af markedspotentialet, de langsigtede mål for vækst og indtjening samt af prioriteringen for kapitalallokering. Afsættet for ambitionerne har en god sammenhæng med strategifsnittet, hvor korte tekster suppleret med illustrationer og skemaer giver et godt indblik i grundlaget og midlerne for at nå målene.

Afsnittet om de forretningsmæssige risici har en god struktur, med et klart fokus på udviklingen heri, og på virksomhedens robusthed. Det er et meget dynamisk og informativt afsnit, som yderligere underbygges i afsnittet om selskabsledelse, der indeholder eksemplariske præsentation af bestyrelsens arbejde og grafik på ledelsens kompetencer og diversitet.

Den finansielle del af beretningen er kort og fokuseret på de væsentligste udviklinger. Selskabet var i 2022 påvirket af de geopolitiske og økonomiske udfordringer, herunder af den øgede inflation og af hyperinflation i Tyrkiet. Dette er beskrevet i særskilte afsnit, der bidrager til at øge både læsevenligheden og forståelsen af betydningen for forretningen og årets resultat.

Af andet bemærkelsesværdigt indhold skal nævnes grafikken, som blandt andet viser tre års udvikling for omsætning, vækst og indtjening per region og kvartalsvis på omsætning og vækst, samt fordeling af porteføljen for de største kunder efter kontraktudløb. Sidstnævnte suppleres med en oversigt, der viser den resterende periode for vundne og forlængede kontrakter samt de tabte større kontrakter i året.

I koncernregnskabet er det tydeligt, at der er arbejdet med væsentlighed og beskrivelser af anvendt regnskabspraksis, ligesom specifikationer, grafik og behov for forklaringer fremstår velovervejet. Noterne indledes med en beskrivelse af de væsentligste begivenheder og ændringer i året opdelt på de makroøkonomiske forhold, krigen i Ukraine, det strategiske frasalgsprogram og hyperinflation i Tyrkiet. Her opsummeres og henvises til noter, der oplyser yderligere om forholdene. Umiddelbart derefter præsenteres en oversigt over de væsentligste skøn og vurderinger, også med notehenvisninger og en graduering af usikkerheden. Alle disse noter er meget konkrete og af høj kvalitet.

I notesektionen for de driftsmæssige regnskabsposter er der en høj detaljeringsgrad med fordeling af omsætning og anlægsaktiver (hovedsageligt goodwill) på lande. Omsætningen opdeles yderligere i fire dimensioner med en kommentar om, at kategorierne kan relateres til ledelsens strategi. Derudover gives detaljerede oplysninger om kundetilgodehavender, leasingaktiver og hensættelser samt om brugen af factoring og omvendt factoring.

Tilsvarende indeholder noten om de strategiske investeringer relevant information om effekten af regulering for hyperinflation, karakteren af investeringer i software og de regnskabsmæssige overvejelser om cloud-baserede aftaler.

Noten om nedskrivningstest er meget detaljeret, med ladespecifikke informationer for de anvendte forudsætninger. Endvidere angives, hvor stor en andel af immaterielle aktiver, som efter en intern vurdering, er højt eksponeret for fremtidig nedskrivning, understøttet med en specifikation per land af goodwill og kundekontrakter fra virksomhedskøb. Endvidere beskrives metode og proces for nedskrivningstesten, mens de vigtigste faktorer og forudsætninger præsenteres i overskuelige skemaer.

Alt i alt adresserer ISS's årsrapport for 2022 flere nye og vanskelige forhold. Særligt koncernregnskabet adskiller sig positivt og bidrager væsentligt til forståelsen af virksomheden.

A.P. MØLLER – MAERSK

Selskabet fik hovedprisen sidste år og årsrapporten for 2022 ligger fortsat blandt landets bedste, hvor tyngden i kvaliteten i høj grad ligger i integration af ESG-forhold og beskrivelsen af den grønne omstilling i sammenhæng med beskrivelsen af strategi, markeds- og risikoforhold.

Allerede i indledningen beskrives årets udvikling for indsatsområderne på klima og andre ESG-områder.

Ledelsesberetningen er godt suppleret med grafiske illustrationer, tabeller og ikoner, der gør den læsevenlig. Særligt illustrationen af hele kloden, med forskellige kvantitative oplysninger om forretningsomfanget, giver et godt indtryk af driftsområdet. Tilsvarende tager strategifsnittet afsæt i en illustration af forretningsmodellen, kombineret med en beskrivelse af ressourcer, relationer og værdiskabelsen. Afsnittet indeholder opfølgning på strategiområderne for teknologi, medarbejdere og ESG på koncernniveau efterfulgt af strategien for hvert af de tre forretningsområder.

Årets aktivitet og indtjening er stærkt påvirket af makroøkonomiske faktorer, udbud af kapacitet i markedet og efterspørgslen på logistikydelse. Beskrivelsen heraf har en klar sammenhæng med de øvrige dele af ledelsesberetningen og omfatter både informationer om de historiske trends, kvartalsmæssige udviklinger i regnskabsåret og forventet udvikling for 2023. Særligt bemærkes et nyt afsnit om en række markedsforstyrrende faktorer, som ifølge beretningen leder branchen ind i et paradigmeskifte.

Beskrivelsen af forventninger til 2023 er udvidet og omfatter nu også mål på ESG-området på kort, mellemlang og lang sigt. Det oplyses i den forbindelse, at ledelsens aflønning fra 2023 forbindes til ESG-resultater.

Koncernregnskabet er informativt og indeholder mange gode beskrivelser i de enkelte noter. For 2022 indgår eksempelvis en ny note om Rusland/Ukraine-krisen, som omtaler de foretagne nedskrivninger og hensættelser.

DSV

Ledelsen har i de seneste år foretaget en række forbedringer af årsrapporten og integrerer nu i højere grad ESG-forhold i beskrivelserne af strategi, forretningsmodel, markedstrends og resultater. Samspejlet i informationerne afspejler klart det forretningsmæssige miljø, som virksomheden opererer i.

Rammerne for udviklingen fremlægges i strategifsnittet, som er struktureret omkring tre strategiske fokusområder: kunder, medarbejdere og driftsmæssig kvalitet. Afsnittet beskriver, hvad ledelsen vil og hvordan strategien skal gennemføres. Oplysningerne om bæredygtighed er til dels integreret suppleret med en særskilt opsummering af de strategiske prioriteringer fra ESG-rapporten på hjemmesiden.

Beretningen indeholder herudover en detaljeret beskrivelse af markedstrends og den teknologiske udvikling samt deres betydning for styringen af virksomheden. Her oplyses om et forstyrret marked, geopolitisk ustabilitet og protektionisme, stigende e-handel, der medfører strukturelle ændringer i markedet, samt digitalisering og automatisering af logistikprocesser. For alle trends beskrives både årets og fremtidige indvirkninger samt ledelsens reaktioner. I tilknytning hertil forklares, hvordan ledelsen overvåger trends og indfører ny teknologi ved en model kaldet en "radar for teknologitrends".

DSV indarbejder både en regnskabsberetning og et afsnit om ESG performance. Beskrivelserne heri har en fin sammenhæng med beretningen for hvert af de tre segmenter. Som for andre i transport- og logistikbranchen har 2022 været et ekstraordinært godt år, og den finansielle beretning er præget heraf. De ikke-finansielle resultater fremlægges kort med fokus på udvikling i emissioner i forhold til en 2019-baseline, på nogle sociale resultater vedrørende medarbejdere og arbejdet med forretningsetik.

Koncernregnskabet har tilsvarende fokus på det relevante og væsentlige og noterne præsenteres overskueligt.

